

Najkrajšie pešie okruhy

2. diel

25 turistických trás

po Slovensku

Najkrajšie pešie okruhy

2. diel

25 turistických trás

Daniel Kollár
Tomáš Trstenský

Najkrajšie pešie okruhy

2. diel

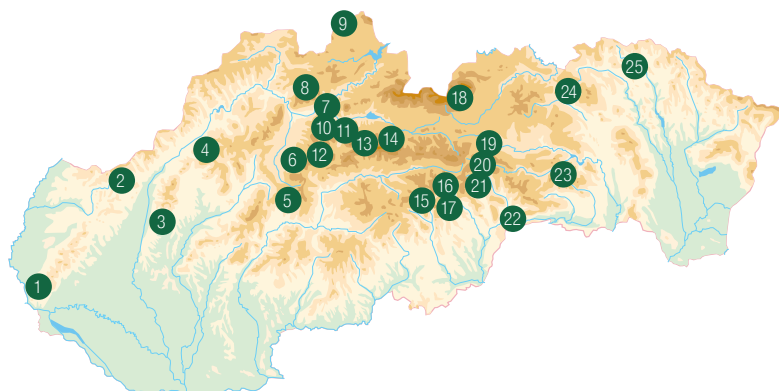
1. vydanie, 2019

© RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA, 2019

ISBN 978-80-8136-094-7

Obsah

1. Okolo Marianky	7
2. Na Veľkú Javorinu.....	15
3. Na Marhát.....	23
4. Na Vápeč.....	31
5. Na Skalku.....	39
6. Na Drienok	47
7. Na Šíp	55
8. Na Osnicu	63
9. Na Pilsko.....	71
10. Okolo Ľubochne	79
11. Okolo Ružomberka.....	87
12. Okolo Čierneho kameňa.....	95
13. Okolo Magurky	103
14. Na Ohnište a Slemä	111
15. Tisovským krasom.....	119
16. Na Muráň.....	127
17. Železnickým rudným okruhom.....	135
18. Dolinou Kežmarskej Bielej vody	143
19. Do Kyseľa.....	151
20. Planinou Geravy a údolím Hnilca	159
21. Okolo Brdárky	167
22. Silickou planinou.....	175
23. Na Kojšovskú hoľu	183
24. Na Minčol	191
25. Na Čiernu horu	199

Milí čitatelia,
v roku 2012 vydavateľstvo Dajama odštartovalo novú knižnú edíciu, ktorá začala mapovať najkrajšie trasy a lokality na Slovensku a poznávať Slovensko pešo, na bicykli, autom či pohľadom z výšky. Dodnes priniesla už tri desiatky publikácií, ktoré umožňujú spájať aktívny odдых s poznávaním jednotlivých kútov našej krajiny.

Prvou publikáciou z tejto edície boli Najkrajšie pešie okruhy, ktoré boli koncipované ako pešie trasy s tým istým východiskovým a cieľovým miestom. V publikácii boli predstavené tzv. pešie top trasy na Slovensku, ktoré sa dajú absolvovať vo forme okruhov. V posledných rokoch je totiž v pešej turistike taký trend, že už aj ortodoxný turista čoraz častejšie prichádza k východiskovému bodu svojej púte autom a je

kvôli stále väčšej absencii a rušeniu liniek hromadnej dopravy doslova nútený vrátiť sa na miesto, odkiaľ vyšiel. Pokiaľ vie návrat riešiť formou okruhu, zážitok z túry je o to krajší.

Hustá sieť turistických chodníkov na Slovensku poskytuje veľké možnosti na pešiu turistiku rôznej dĺžky a náročnosti a vybrať tie najkrajšie pešie turistické trasy nie je jednoduchou úlohou. Ambíciou prvej publikácie nebolo rovnomerné rozdelenie trás po Slovensku, ale výber 25 naozaj najkrajších okružných trás. Publikácia, ktorá vznikla v roku 2012, potvrdila správnosť výberu trás a stala sa najpredávanejšou knihou vydavateľstva Dajama. Čitatelia v nej našli napr. päť okruhov z Vysokých Tatier a Západné Tatry, Nízke Tatry, Slovenský raj, Malá Fatra, Veľká Fatra či Chočské vrchy boli zastúpené dvomi trasa-

mi. Zostávajúcich osem okruhov pochádzalo z rôznych pohorí Slovenska (najmä z ďalších národných parkov) a boli to zväčša trasy na výrazné vrchy v týchto pohoriach či turisticky mimoriadne zaujímavé miesta.

Keďže je naozaj ťažké vybrať z množstva slovenských prírodných krás a nádherných zákutí len 25 okruhov, spracovali sme aj ďalšie okružné trasy. Prinášame ich v druhom diele Najkrajších peších okruhov, ktorý práve držíte v rukách. Splnili sme tak svoj sľub, že turistické lokality a miesta, ktoré sa nedostali do pôvodného výberu a patria tiež k vašim obľúbeným, sa stanú súčasťou druhého dielu. Vybrali sme sem trasy nielen zo známych, ale aj z menej známych slovenských pohorí. Dominujú pohoria stredného Slovenska, ktoré

sú vďaka svojej členitosti doslova peším turistickým bombónikom. Nájdete tu však aj pešie okružné trasy zo západného či východného Slovenska, ktoré takisto vedia ponúknuť nevšedné turistické zážitky. Žiadna z predstavených túr nie je len obyčajnou prechádzkou. Všetky patria medzi turisticky náročnejšie a pri ich absolvovaní je treba vydať veľa síl. O to silnejšie a intenzívnejšie však budú zážitky a pocity na ich konci.

Veríme, že vás druhý diel okružných trás zaujme, a ak by ste v ňom predsa len nenašli „tú svoju trasu“, nezufajte. V treťom diele ju určite nájdete!

Daniela Kollár

Okolo Marianky

Okolie Marianky ponúka niekoľko pekných okružných peších trás vychádzajúcich z najznámejšieho pútnického miesta na Slovensku. Naš celodenný okruh vedie viacerými miestami spojenými s dávnyimi púťami do Marianky a spája viaceré kultúrno-historické či turistické lokality.

Malokarpatský okruh

Stredne náročná trasa s dvomi výraznejšími stúpaniami na Pajštún a Biely kríž vedie po dobre značkovaných lesných chodníkoch a cestách. Zvýšenú pozornosť pri orientácii si vyžadujú najmä rázcestia. Trasa vedie prevažne listnatým lesom a niekoľkými lúkami a čistinami, kde vedľa seba môžeme nájsť značkované cyklistické cesty a upravené turistické chodníky. Počas výletu možno stretnúť viacerých cyklistov, a preto musíme byť na viacerých úsekoch pozorní.

Prístup

Východiskom i cieľom nášho okruhu je pútnická obec Marianka (220 m). Leží v dosahu veľkého mesta Bratislavy a svojim návštevníkom ponúka pokojné prostredie vhodné na relax a rozjímanie. Marianka má pravidelné a dobré autobusové spojenie s Bratislavou, ale ak na túru cestujeme autom, odporúčame dve trasy. Jednou z nich je stará cesta cez Lamač a Záhorskú Bystricu, na konci ktorej odbočíme doprava a o chvíľu sa ocitneme v Marianke. Rýchlejší prístup z Bra-

Malokarpatské predhorie
Kostol Narodenia Panny Márie

Kláštor v Marianke

tislavy do Marianky je po diaľnici smerom na Malacky, kde po pár kilometroch za Bratislavou využijeme exit Stupava a neskôr odbočku doprava na štátnu cestu do Záhorskej Bystrice. Na jej začiatku odbočíme doľava a o chvíľu sme už v Marianke. Kroky pútnikov v nej vedú predovšetkým k tzv. zázračnému prameňu, okolo ktorého budeme prechádzať v závere nášho okruhu, a tak si prehliadku pútnického areálu necháme na záver nášho výletu.

Marianka

Okruh začína v Marianke pri pekne zrekonštruovanom kláštore zo 14. storočia, ktorý v rokoch 1711 až 1714 prestavali na letné sídlo ostrihomského arcibiskupa Kristiána Augusta Saského. V dôsledku jozefínskej konfiškácie kláštorná budova v roku 1786 prešla do vlastníctva štátu a po predaji ju v roku 1840 prestavali na súkromný kaštieľ. V súčasnosti je opäť miestom duchovných obnov, cvičení, stretnutí a seminárov. Vedľa stojí Kostol Narodenia Panny Márie zo 14. storočia, ktorý v roku 2011 povýšili na baziliku minor.

Od autobusovej zastávky neďaleko kláštora sa vydáme po červenej turistickej značke. Najprv pôjdeme po ceste smerom na východ a o chvíľu odbočíme do prvej bočnej ulice vľavo. O chvíľu sa ocitneme na poľnej ceste vystupujúcej po spádnicu na plochý chrbát medzi Rovnicami a Svätým vrchom. Na chrbte sa nachádza rázcestie Klčovanice (338 m), na ktorom sa červená značka križuje so žltou značkou. Popri Chate pod vrchom (možnosť občerstvenia) ďalej klesá do obce Borinka (235 m). Dedinu prejdeme naprieč v jej strednej časti. Z priestranstva pred kostolom a obchodom odbočujeme smerom na sever bočná ulica. Vojdeme do nej a neskôr pokračujeme cestou vedúcou hlbokým výmoľom. Cesta vyššie prechádza po vrstevnici a z lúky na ľavej strane ponúka pekný výhľad na Borinku a okolie.

Pajštún

Cesta ďalej smeruje k studničke, od ktorej nasleduje úsek strmého spádnicového výstupu vysokou bučinou až pod hradné bralo. Do areálu hradu Pajštún (486 m) z 13. storočia vstúpime južnou bránou. Od 14. storočia bol sídlom pajštúnskeho panstva a až v roku 1810 ho definitívne zničili napoleonské vojská. Na vápencom brale zostala len zrúcanina so zvyškami muriva. Z hradných ruín je nádherný výhľad na Malé Karpaty a južnú časť Záhorskej nížiny. Za dobrého počasia vidieť až predhorie rakúskych Álp.

Rovnakou bránou vyjdeme z hradu a popod skalnú stenu, ktorá sa využíva ako cvičný horolezecký terén, prejdeme na východné úpätie hradného brala. Tu sa napojíme na lesnú cestu, ktorá mierne stúpa lesom na obľúbený vrchol Kozliska (537 m). Z najvyššieho bodu pokračujeme po lesnej ceste smerom na východ. Na rázcestí Pod Kozliskom (510 m) odbočíme doprava a po žltej turistickej značke zostúpime najprv mierne k prieseku lesa, ktorým v minulosti premávala lanovka,

Pajštún

prepravujúca vápenec do stupavskej cementárne. Nižšie strmším chodníkom klesneme do malého sedla, z ktorého môžeme odbočiť k zvyškom stredovekej strážnej veže Dračí hrádok (370 m), postavennej v 13. storočí.

Dračí hrádok

Slúžil pravdepodobne ako strážny objekt na ochranu cesty cez Malé Karpaty. Jeho centrom bola mohutná veža. Hrádok zanikol v druhej polovici 16. storočia a dnes už z neho vidno len nepatrné zvyšky. Strmý zostup sa končí na asfaltovej ceste z Borínky na Košarisko. Ak na nej odbočíme doľava, o chvíľu prídeme na rázcestie Pod Dračím hrádkom (270 m), ktoré leží na mieste výrazného ohybu doliny Stupavského potoka.

Ďalej pokračujeme po modro značkovej asfaltovej ceste a onedlho prídeme do osady Medenej Hámre (290 m), v ktorej stojí niekoľko rekreačných chát, budova bývalých hámrov na spracovanie

medenej rudy a baroková kaplnka. Modrá značka však ešte skôr odbočuje doprava na asfaltovú lesnú cestu, ktorá mierne stúpa južným okrajom prírodnej rezervácie Strmina. Modrá značka z cesty odbočuje asi po 20 minútach doprava na lesný chodník, ktorý najskôr mierne a neskôr aj strmšie stúpa mladinou východným smerom. Pretneme lesnú cestu a onedlho prídeme na lúku pri horárni Biely kríž (498 m).

Kaplnka v Medených Hámroch

Dračí hrádok

Biely kríž

Na obľúbenom rekreačnom mieste využijeme ďalšiu možnosť na oddych pri bufete alebo pri vlastnom ohni, na ktorého založenie sú tu dobré podmienky. Nemali by sme si však nechať ujsť príležitosť navštíviť prameň Vydrice (505 m), ktorý sa nachádza kúsok od horárne. Príde-me k nemu po červenej značke, ak

pôjdeme severným smerom. Značka odbočuje do lesa a asi po 100 m z nej vychádza nevýrazná odbočka doľava, ktorá nás po niekoľkých metroch privedie k prameňu. Po prehliadke sa vrátíme na Biely kríž.

Asfaltová cesta sa pri Bielom kríži rozdvaja. Ľavá, modro značková vetva klesá na juh a končí sa v bratislavskej mestskej časti Rača. Pravá, červeno značková Štefánikova magistrála zostupuje zaleseným svahom po asfaltovej ceste smerom na Spariská. Vydáme sa po nej, prejdeme popod elektrické vedenie a po niekoľkých metroch odbočíme doprava na lesnú cestu označenú žltými turistickými značkami. Mierne klesneme lesom okolo opustených Božích múk na rázcestie Bystrické (410 m), kde sa žltá značka križuje so zelenou značkou vedúcou od Zbojníčky do doliny Stupavského potoka. O pár metrov ďalej je ďalšie rázcestie, kde sa na žltú trasu zľava napája modrá značka. Odbočíme na ňu a asi po 1/2 hod. prídeme na obľúbené piknikové miesto s ná-

Kaplnka v Mariánskom údolí

Malý Slavín

V minulosti oddychové miesto pútnikov na lesnej ceste medzi Račou a Mariankou je dnes obľúbeným výletným miestom peších turistov a cyklistov. Okolo malej lúky s prístreškami a lavičkami, ktorá leží približne v polovici spojnice medzi Račou a Mariankou, je rušno v každom ročnom období. V poslednom čase v bezprostrednej blízkosti vzniklo prvé tzv. discgolfové ihrisko na Slovensku. Názov Malý Slavín kopíruje názov slávnejšej lokality – pamätníka nad centrom Bratislavy – a je odvodený od malého pomníka stojaceho na mieste posledného odpočinku dvoch sovietskych vojakov – Ivana Gorzonova a Nikolaja Šimuškina.

zvom Malý Slavín (364 m). Pri klesaní krátko využijeme aj lesnú cestu značenú cykloznačkami (odbočuje z našej modrej značky doprava), aby sme zbytočne nezašli až na Pánovu lúku a až potom smerovali k Malému Slavínu.

Po krátkom oddychu a prípadnom občerstvení pokračujeme po žlté značkovanvej turistickej trase miernym stúpaním na Malinský vrch (424 m), ktorý tvorí najvyšší bod trasy. Odbočíme doprava, opäť na modro značkovánú lesnú cestu, ktorá z tohto miesta pokračuje plochým chrbtom na lesnú čistinu Stánisko (pozor na orientáciu, modré značky vedú vpravo po ceste!). Vyrúbané priesečky a pásma mladiny otvárajú na tomto mieste čiastočné výhľady na južnú časť Pezinských Karpát.

Ďalej cesta mierne klesá okolo vrchu Bázgovič (388 m), ktorého severný svah poznamenal veľký kameňolom.

Pútnický areál

V záverečnom úseku zostúpime strmším svahom do pútnického areálu na hornom konci obce Marianka, ktorá je jedným z najnavštevovanejších pútnických miest na Slovensku. V dolnej časti svahu, po ktorom zostúpime, boli urobené parkové úpravy a chodníky medzi kaplnkami krížovej cesty. Na nivu potoka zídeme neďaleko ústrednej kaplnky postavenej pri prameni Svätá studňa. Odtiaľ sa parkom dostaneme k zadnému traktu pútnického Kostola Narodenia Panny Márie a kláštora zo 14. storočia, kde ukončíme našu trasu.

Mariánske údolie

Kroky pútníkov smerujúcich do Marianky vedú do Mariánskeho údolia, na konci ktorého sa nachádza prameň Svätá studňa. Cesta k nemu vedie okolo šiestich kaplniek vybudovaných na začiatku 18. storočia. Ide o tzv. mariánsku cestu v Mariánskom údolí, ktorá spája pútnický chrám s prameňom zázračnej vody. Na svahu pri ceste k prameňu stojí krížová cesta, ktorú tvorí štrnásť kaplniek. Nad studňou stojí baroková kaplnka z roku 1696.

Poloha: Malé Karpaty – južná časť.

Východiskový a cieľový bod: Marianka, zastávka SAD, parkovisko.

Rozvrh: Marianka (220 m), ↗ 335 m, ↘ 115 m, 1 ½ hod.

Pajštún (486 m), ↗ 109 m, ↘ 278 m, 1 ¾ hod.

Pod Dračím hrádkom (270 m), ↗ 239 m, ↘ 30 m, 1 ¼ hod.

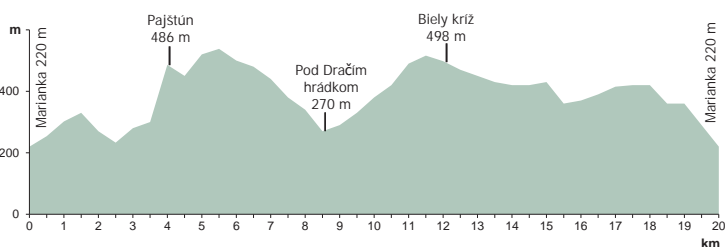
Biely kríž (498 m), ↗ ↗ ↗ ↗ 110 m, ↘ ↘ ↘ ↘ 370 m, 1 ¾ hod.

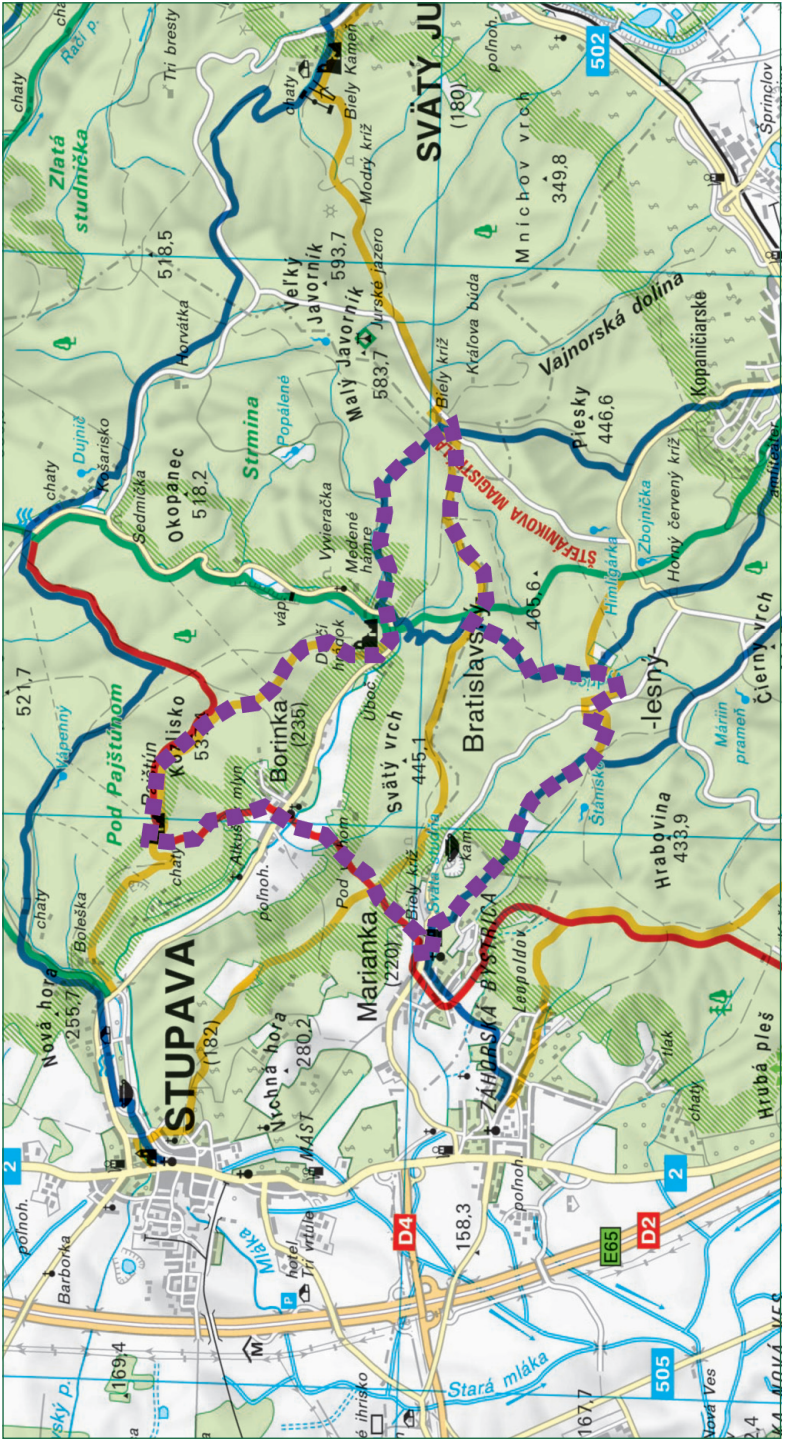
Marianka (220 m)

Spolu: vzdialenosť 20 km, čas 6 ¼ hod.

Celkové stúpanie: 793 m.

Prevýšenie medzi najnižším a najvyšším bodom: 300 m.

„Orodijky so poverením slúžobnícku nezvestného pohraniča“
Kniha štábu ÚZK, 1944 - 1945

Mapa a textový obsah informácie o pohraničnej službe.

Na Veľkú Javorinu

Okruh na Veľkú Javorinu nám ukáže nielen krásy jej vrcholu, ale aj celého kopaničiarskeho kraja. Na slovenskej a moravskej strane sa tu nachádza niekoľko malebných kopianíc a prírodných zaujímavostí, ktoré budeme obdivovať pozdĺž celej trasy.

Veľká Javorina

Slovensko-moravskému pomezíu v Bielych Karpatoch dominuje Veľká Javorina, obľúbený cieľ turistických a cykloturistických výletov. Pre polohu na slovensko-českej štátnej hranici a tradíciu slovensko-českého priateľstva je miestom tradičných slávností Čechov a Slovákov. Tento najvyšší vrch pohoria Biele Karpaty je priam opradený povestami a ospevovaný v mnohých slovenských i moravských piesňach. Na jeho vrchole, ktorý sa nachádza

na slovenskej strane, stojí telekomunikačný vysielateľ. V peknom prostredí trávnatého vrcholu stojí Holubyho chata (jedna z najstarších horských chát na Slovensku (pôvodne útulňa), ktorej základný kameň položili 8. júla 1923), v bezprostrednom okolí ktorej sú výborné lyžiarske terény s lyžiarskymi vlekmí. Okrem toho sa tu nachádza prírodná rezervácia Veľká Javorina a na českej strane národná prírodná rezervácia Javořina (od roku 2008 je tu na ploche 165 hektárov vyhlá-

Biele Karpaty

Pod vrcholom Veľkej Javoriny